A°. 1921. N°. 79.

PUBLICATIE-BLAD.

BESLUIT *van den 10den December 1921, regelende de examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs in de kolonie* Curaçao.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Overwegende, dat ter uitvoering van artikel 34 der verordening van 6 October 1906/11 Mei 1907 (P. B. 1907 N°. 5), regelende het onderwijs in de kolonie *Curaçao*, zooals gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van 5 Mei 1915 (P. B. 1915 N°. 33), het noodig is, het navolgende vast te stellen:

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, besloten:

Artikel 1.

1. De examencommissie, bedoeld in artikel 34 der onderwijsverordening 1907, wordt telkenjare vóór 1 Augustus door den Gouverneur benoemd.
2. Zij bestaat uit den Inspecteur van het onderwijs als lid en voorzitter en ten hoogste zes leden.
3. De Gouverneur benoemt ook twee of meer plaatsvervangende leden.

4. Deze vervangen op aanwijzing van den voorzitter de leden, die verhinderd zijn aan de werkzaamheden der commissie deel te nemen of treden als deskundigen op.

5. De examencommissie houdt zitting in het stadsdistrict van Curaçao in de maand September.

6. Indien de noodzakelijkheid daarvan blijkt, kan de Gouverneur een buitengewone examencommissie benoemen, die bepaalde examens op een der Bovenwindsche eilanden der kolonie afneemt.

7. Deze commissie bestaat uit den Inspecteur van het onderwijs als lid en voorzitter en minstens twee doch hoogstens vier leden.

8. Tenzij anders is bepaald zijn op deze buitengewone examencommissie alle voorschriften van dit besluit van toepassing.

Artikel 2.

1. De Inspecteur van het onderwijs plaatst telkenjare tijdig een oproeping tot aanmelding voor de examens in het blad, waarin van gouvernementswege de officieele berichten worden geplaatst.

2. Hij, die zich aan eenig examen wil onderwerpen, meldt zich uiterlijk den eersten Juli bij den Inspecteur van het onderwijs aan.

3. Hij legt daarbij over de bij de onderwijsverordening 1907 vereischte akten of bewijzen, benevens een geboorteakte.

4. De Inspecteur van het onderwijs zendt uiterlijk den zestienden Juli een opgave der candidaten, wier stukken in orde bevonden zijn, aan den Gouverneur, vergezeld van een voordracht tot benoeming der leden en plaatsvervangende leden van de examencommissie en zoo noodig van een voorstel tot het afnemen van een of meer der examens op een der Bovenwindsche eilanden.

Artikel 3.

1. Hij, die zich voor een der examens heeft aangemeld, wordt slechts tot het afleggen van het examen toegelaten, wanneer wordt voldaan een examengeld van:

vijf gulden voor het afleggen van het examen voor de akte van bekwaamheid als onderwijzer(es) der vierde klasse, en van het examen in gymnastiek, teekenen, nuttige of fraaie handwerken;

tien gulden voor het afleggen van het examen voor de akte van bekwaamheid als ondewijzer(es) der derde klasse en van

het examen in de wiskunde, de Spaansche, Engelsche, Fransche of Hoogduitsche taal, welk bedrag verminderd wordt tot vijf gulden, wanneer de candidaat in het bezit is van de akte van bekwaamheid als onderwijzer(es) der derde of vierde klasse;

vijftien gulden voor het afleggen van het examen in de Spaansche, Engelsche, Fransche of Hoogduitsche taal, bedoeld in het 2de lid van artikel 27 en in het 2de lid van artikel 42 der onderwijsverordening 1907.

2. De Inspecteur van het onderwijs zendt uiterlijk 20 Augustus een opgave der namen van hen, die zich voor de examens hebben aangemeld aan den Kolonialen Ontvanger op Curaçao, welke opgave het verschuldigde examengeld en de dag, waarop de examens zullen beginnen, vermeldt.

3. Het examengeld moet uiterlijk twee dagen vóór het begin der examens ten kantore van den Kolonialen Ontvanger op Curaçao worden voldaan.

4. De Koloniale Ontvanger zendt uiterlijk den dag vóór het begin der examens de opgave, bedoeld onder 2, aan den Inspecteur van het onderwijs terug, met vermelding der namen van hen, die het examengeld hebben betaald.

5. Wanneer het zesde lid van artikel 1 toepassing vindt, zendt de Inspecteur van het onderwijs tijdig een opgave als bedoeld in het tweede lid aan den Ontvanger van het eiland, waar de buitengewone examencommissie zitting zal houden, waarna het derde en vierde lid op overeenkomstige wijze worden toegepast.

6. Eenmaal betaalde examengelden worden niet teruggegeven.

Artikel 4.

1. De voorzitter der examencommissie belegt vergadering zoo dikwijls hij dit noodig acht en wijst de lokalen aan, waar de examens worden afgenomen.

2. De leden der examencommissie nemen de noodige maatregelen, opdat ten opzichte van alles, wat op het examen betrekking heeft, de stiptste geheimhouding wordt in acht genomen.

3. In de eerste vergadering, die de voorzitter belegt en waarvoor ook de plaatsvervangende leden worden opgeroepen, kiest de commissie een harer leden tot secretaris.

4. Behalve met de werkzaamheden hem in dit besluit op te dragen, wordt de secretaris belast met het houden der notulen van de vergaderingen en zittingen der commissie, zoomede met het voeren van de briefwisseling.

5. In de eerste vergadering wordt voorts het plan voor de inrichting der examens vastgesteld en de tijd bepaald, waarop de candidaten tot het afleggen van een examen moeten verschijnen.

6. In diezelfde bijeenkomst bepaalt de commissie, hoe zij zich zal verdeelen om de verschillende examens af te nemen.

7. De commissie stelt ook vast, hoeveel tijd bij elk examen voor de verschillende onderdeelen en vakken zal worden besteed, alsmede de wijze van waardeering en den aard der schriftelijke of praktische opgaven.

8. De secretaris der commissie geeft namens de examencommissie aan elken candidaat tijdig kennis, waar en wanneer hij tot het afleggen van een examen moet verschijnen.

Artikel 5.

1. De examens worden zoowel mondeling als schriftelijk afgenomen, tenzij anders is bepaald.

2. Het mondeling gedeelte van het examen, behalve dat van vrouwelijke candidaten, wordt in het openbaar afgenomen.

3. De omvang van de kennis of vaardigheid, die in elk vak of onderdeel voor eenig examen zal worden gevorderd, is aangewezen in de programma's, aan dit besluit gehecht.

Artikel 6.

1. Voor de examens, bedoeld in artikel 30 en 31 der onderwijsverordening 1907, wordt voor elk vak een examinator en een bijzitter aangewezen, die samen belast zijn met het nazien van het schriftelijk werk, als dat voor hun vak wordt opgegeven. Een van beiden moet lid der commissie zijn, dezelfde persoon kan voor meer dan één vak aangewezen worden.

2. De schriftelijke en praktische opgaven, voor de examens in het vorige lid genoemd, worden door den voorzitter vastgesteld.

3. Voor een der examens in gymnastiek, nuttige of fraaie handwerken voor meisjes worden een examinator en een bijzitter, van welken één lid der commissie moet zijn, aangewezen om het praktisch, zoowel als het mondeling gedeelte van het examen af te nemen.

4. Voor elk der overige examens worden door de commissie een examinator en een bijzitter, van welken één lid van de commissie moet zijn, aangewezen om met den voorzitter de

schriftelijke opgaven samen te stellen, het schriftelijk werk na te zien en het mondeling examen af te nemen.

5. Zooveel mogelijk worden zij, die candidaten hebben opgeleid, niet als examinator of bijzitter aangewezen.

Artikel 7.

1. Het schriftelijk werk wordt, evenals het praktisch werk voor nuttige of fraaie handwerken voor meisjes, onder voortdurend toezicht gemaakt.

2. De voorzitter wijst zoo noodig één of meer leden der examencommissie aan om hem daarin bij te staan.

3. Het schriftelijk werk wordt door alle candidaten voor eenzelfde akte gelijktijdig gemaakt.

4. Het gebruik van woordenboeken is bij de examens voor de talen verboden.

5. Bij de overige examens is het gebruik van hulpmiddelen verboden; bij het examen in de wiskunde mogen logarithmentafels gebruikt worden.

6. Hun, die zich aan eenig bedrog bij het examen schuldig maken, wordt terstond de verdere deelneming aan het examen ontzegd.

7. Het schriftelijk werk wordt op een door den voorzitter belegde vergadering vóór het begin van de mondelinge examens nagezien en beoordeeld.

Artikel 8.

Het schriftelijk examen voor de akte van bekwaamheid als onderwijzer(es) der vierde klasse (artikel 30) omvat de volgende vakken:

a. schrijven;
b. Nederlandsche taal;
c. rekenen.

Artikel 9.

Het schriftelijk examen voor de akte van bekwaamheid als onderwijzer(es) der derde klasse (artikel 31) omvat de volgende vakken:

a. schrijven;
b. Nederlandsche taal;
c. rekenen;
d. aardrijkskunde;
e. opvoeding en onderwijs.

Artikel 10.

Het schriftelijk examen voor de overige akten van bekwaamheid strekt zich uit tot alle onderdeelen, die zich tot het maken van schriftelijk werk leenen, waarbij de gelijknamige examens in Nederland tot voorbeeld genomen moeten worden.

Artikel 11.

1. Het mondeling examen strekt zich voor alle akten uit tot alle vakken en onderdeelen, die in het examenprogramma niet uitdrukkelijk genoemd zijn, om uitsluitend schriftelijk onderzocht te worden.
2. Bij het mondeling onderzoek worden de candidaten afzonderlijk ondervraagd.
3. Er wordt zooveel mogelijk aanteekening gehouden van de daarbij gestelde vragen.

Artikel 12.

1. Indien niet anders bepaald is, loopt het examen voor elken candidaat binnen twee dagen ten einde, waarvan in den regel de eerste dag voor het schriftelijk of praktisch werk, de tweede dag voor het mondeling onderzoek bestemd wordt.
2. Het examen duurt op één dag voor ieder der candidaten niet langer dan 7 uren, rusttijden daarin begrepen.
3. Voor het schriftelijk werk voor handelskennis en voor wiskunde worden twee dagen besteed, zoo noodig ook voor het praktisch werk voor nuttige of fraaie handwerken voor meisjes. Het mondeling onderzoek voor de laatstgenoemde vakken vindt zoo mogelijk nog den tweeden dag plaats.
4. Het examen voor gymnastiek loopt voor iederen candidaat in één dag ten einde.

Artikel 13.

1. Het oordeel over de kennis der candidaten wordt voor ieder vak of onderdeel van het examen uitgedrukt door een der cijfers van 1—10, aan welke de volgende beteekenis is te hechten:

10. uitmuntend;	5. twijfelachtig;
9. zeer goed;	4. onvoldoende;
8. goed;	3. zeer onvoldoende;
7. ruim voldoende;	2. gering;
6. voldoende;	1. zeer gering.

2. Aan het oordeel over de kennis der candidaten neemt de geheele commissie deel, na zooveel noodig hen, die het examen hebben afgenomen, te hebben gehoord.

3. De beslissing omtrent de waardeering bij elk vak of onderdeel wordt bij meerderheid der uitgebrachte stemmen genomen. Staking van stemmen wordt geacht een beslissing te zijn in voor den candidaat minst gunstigen zin.

Artikel 14.

1. Zonder stemming worden afgewezen zij, die bij het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid als onderwijzer(es) der vierde klasse of onderwijzer(es) der derde klasse onvoldoende zijn bevonden in de Nederlandsche taal.

2. Zonder stemming worden afgewezen zij, die bij het examen ter verkrijging der akte voor een der talen, de vertaling *in* en *uit* het Nederlandsch onvoldoende hebben gemaakt.

3. Zonder stemming worden afgewezen zij, die bij het examen voor gymnastiek onvoldoende worden bevonden in het lesgeven.

4. In alle andere gevallen heeft na beraadslaging een stemming plaats.

Artikel 15.

1. Omtrent den uitslag van eenig examen wordt geen beslissing genomen in een vergadering, waarin meer dan één lid niet aan de stemming deelneemt.

2. De beslissing wordt genomen bij meerderheid der uitgebrachte stemmen.

3. Staking van stemmen geldt voor afwijzing.

Artikel 16.

1. Na afloop van elk examen wordt zoodra mogelijk de uitslag daarvan aan de candidaten medegedeeld en den geslaagden de hun toegekende akte uitgereikt. Deze wordt onderteekend door den voorzitter en den secretaris der commissie.

2. Zoowel de afgewezen candidaten, als zij, wier examen voldoende is geweest, ontvangen van de examencommissie

een schriftelijke mededeeling van den uitslag van hun examen in elk vak of onderdeel. Deze wordt onderteekend door den voorzitter en den secretaris der commissie.

3. Bovendien geeft de voorzitter na afloop van het examen aan elken candidaat, die dit verlangt, mondelinge inlichtingen omtrent het door hem afgelegd examen.

4. Vóór den afloop van het geheele examen worden aan de candidaten geen inlichtingen omtrent den uitslag van het onderzoek in eenig vak of onderdeel verstrekt.

5. Ieder geëxamineerde kan op het kantoor van den Inspecteur van het onderwijs, waar het gemaakte schriftelijk werk gedurende zes maanden bewaard wordt, van zijn werk inzage verkrijgen. Na dien termijn wordt het vernietigd.

6. De gehouden aanteekeningen van het mondeling onderzoek worden in het archief van den Inspecteur van het onderwijs bewaard, alwaar ook een afschrift van de schriftelijke opgaven berust.

Artikel 17.

1. De examencommissie zendt aan den Gouverneur een proces-verbaal van haar zittingen en een naamlijst van de toegelaten candidaten met vermelding der behaalde cijfers, voorts een opgave van het getal afgewezenen en van het getal dergenen, die zich tijdens of vóór het examen hebben teruggetrokken.

2. Zij voegt aan dit proces-verbaal de opmerkingen toe, die zij omtrent de afgelegde examens meent te moeten maken en wel in een vorm, die voor openbare bekendmaking geschikt is.

3. De Inspecteur van het onderwijs plaatst deze opmerkingen, na verkregen machtiging van den Gouverneur, in het blad, waarin van gouvernementswege de officieele berichten worden geplaatst, waarin hij ook de schriftelijke opgaven doet opnemen.

Artikel 18.

1. De leden en plaatsvervangende leden der examencommissie genieten vergoedingen naar den volgenden maatstaf:

twee gulden voor het bijwonen van de vergadering, bedoeld in het 3de lid van artikel 4 van dit besluit;

zes gulden voor het bijwonen van de vergadering, bedoeld in het 7de lid van artikel 7 van dit besluit;

drie gulden per uur of deel van eèn uur, dat mondeling wordt geëxamineerd;
twee gulden per uur of deel van een uur, dat als bijzitter bij een mondeling examen wordt opgetreden.

Artikel 19.

Dit besluit treedt in werking den eersten Januari 1922, met ingang van welken datum afdeeling IV van het besluit van den 26n. Augustus 1907 (P. B. 1907 N° 26), zooals gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij het besluit van den 17n. April 1917 (P. B. 1917 N° 5), vervalt.

Gegeven te Willemstad, den 10den December 1921.

BRANTJES.

De wd. Gouvernements-Secretaris,

HAAYEN.

Uitgegeven den 19n. December 1921.
De wd. Gouvernements-Secretaris,
HAAYEN.

N° 1. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid als *onderwijzer(es) der vierde klasse*, bedoeld in artikel 30 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

1° Lezen.

Nauwkeurig en natuurlijk lezen met een beschaafde uitspraak. De lezer moet daarbij blijken geven, dat hij het gelezene verstaat.

2° Schrijven.

Vaardigheid in leesbaar schrift, te beoordeelen naar een schoonschrift, het geleverde schriftelijk werk en een proeve op het schoolbord.

3° Nederlandsche taal.

a. Vaardigheid in het zuiver en beschaafd spreken en vertellen.

b. Voldoende woordenschat om de leesstof voor de hoogste klasse van een school voor gewoon lager onderwijs te verklaren en toe te lichten.

c. Kennis van de gebruikelijke indeeling in woordsoorten en hun voornaamste eigenaardigheden in het syntactisch verband. Practische kennis van de spelregels en leesteekens.

4° Rekenen.

Practische kennis van het rekenen met geheele getallen, gewone en tiendeelige breuken, ook blijkende uit het oplossen van eenvoudige vraagstukken, zoowel uit het hoofd als schriftelijk, aan het dagelijksch leven ontleend; kennis van het Nederlandsche stelsel van maten en gewichten.

5° Aardrijkskunde.

Bekendheid met de beginselen der aardrijkskunde van de kolonie Curaçao, West-Indië, de Noordkust van Zuid-Amerika, Midden-Amerika, de Oostkust van Noord-Amerika, Nederland en zijn overzeesche bezittingen, een en ander vooral met het oog op handel en verkeer van Curaçao met die landen.

6º Kennis der natuur.

Eenige kennis van de natuurkundige verschijnselen, die in de kolonie Curaçao worden waargenomen en toegepast, vooral die welke in aanmerking komen in de school voor gewoon lager onderwijs besproken te worden, mede in verband met het aanbrengen van eenvoudige begrippen uit de gezondheidsleer. Eenige kennis van den bouw van het menschelijk lichaam, van het leven van nuttige en schadelijke inheemsche planten en dieren.

Nº 2. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid als *onderwijzer(es) der derde klasse*, bedoeld in artikel 31 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

1º Lezen.

Nauwkeurig en natuurlijk lezen met een beschaafde uitspraak. De lezer moet daarbij blijken geven, dat hij het gelezene verstaat, en, naar aanleiding daarvan met eenige gemakkelijkheid zijn gedachten kan uitdrukken.

2º Schrijven.

Vaardigheid in het schrijven, te beoordeelen: naar een schoonschrift, middelsoort en klein, het laatste zoowel met loopende als met staande hand, naar het geleverde schriftelijk werk en naar een proeve op het schoolbord.

3º Nederlandsche taal.

a. Kennis van de beginselen der spraakkunst, en wel de hoofdzaken uit de leer van den zin, de onderscheiding der woordsoorten, de beteekenis en het gebruik der buigingsvormen en spelregels, voor zoover noodig tot het zuiver schrijven, het gebruik der leesteekens; eenige bekendheid met de vorming der woorden.

b. Vaardigheid om zijn gedachten schriftelijk juist en gemakkelijk uit te drukken, blijkende uit het schriftelijk werk.

c. Voldoende kennis van het klankstelsel der taal.

4º Rekenen.

a. Kennis van de gronden der hoofdbewerkingen in de

rekenkunde, zoowel met gewone en tiendeelige breuken, als met geheele getallen; de evenredigheden; het Nederlandsche stelsel van maten en gewichten; de berekening van de grootte en de vormveranderingen van eenvoudige vlakke figuren en de berekening van de inhouden der eenvoudigste lichamen.

b. Vaardigheid in het oplossen zoowel uit het hoofd als schriftelijk van eenvoudige rekenkunstige vraagstukken.

5º Aardrijkskunde.

Algemeene kennis van de oppervlakte der aarde; bekendheid met de kolonie Curaçao en haar naaste omgeving in bijzonderheden; bekendheid met de staat- en natuurkundige aardrijksbeschrijving van Amerika, Europa en Nederlandsch-Indië, vooral ten opzichte van Nederland en de landen waarmee de kolonie handelsverkeer heeft.

6º Geschiedenis.

Bekendheid met de voornaamste gebeurtenissen van de geschiedenis van Nederland en Curaçao, en de gewichtigste uit de wereldgeschiedenis, welke met die van Nederland en Curaçao in verband staan.

7º Kennis der natuur.

a. Kennis van de eenvoudigste natuurkundige verschijnselen, meer in 't bijzonder, die in de kolonie Curaçao worden waargenomen en toegepast.

b. Eenige bekendheid met het organisme van het menschelijk lichaam, vooral ten opzichte van den bloedsomloop en de ademhaling en met den bouw en het leven van de belangrijkste dieren en planten.

c. De grondbegrippen der gezondheidsleer.

8º Zingen.

a. Kennis van het notenschrift, de maatverdeeling en de toonschalen, voor zoover die noodig is voor het zangonderwijs op de lagere scholen.

b. Kennis van eenvoudige schoolliederen en van het geven van zangonderwijs strekt tot aanbeveling.

9º Handteekenen.

a. Bedrevenheid in het teekenen op papier en in het schetsen op het schoolbord van een eenvoudige vlakversiering naar een plaat.

b. Bedrevenheid in het schetsen op het schoolbord van eenige voorwerpen uit het dagelijksch leven, zooals dat bij het onderwijs in de verschillende vakken vaak voorkomt.

c. Bekendheid met de meest voorkomende perspectivische verschijnselen, wat o. m. moet blijken uit het schetsen van eenig meetkunstig lichaam naar de natuur.

d. Kennis van een goeden leergang voor het eerste teekenonderwijs in de lagere school.

Opvoeding en Onderwijs.

Bekendheid met:

de inrichting van de lagere school en het klassikaal onderwijs; een leerwijze voor elk der vakken, genoemd onder *a—g* in artikel 14 der Onderwijsverordening 1907, op de lagere scholen in de kolonie in gebruik;

de geschiktste middelen tot handhaving van orde en tucht; de voornaamste bepalingen der tegenwoordige wetgeving op onderwijsgebied in de kolonie.

N° 3. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid voor *huis- en schoolonderwijs in de beginselen der Spaansche, Engelsche, Fransche en Hoogduitsche taal*, genoemd in artikel 33 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

a. Kennis der taalregels, zoowel van de syntaxis als van de vormleer.

b. Het vertalen van een stuk in proza uit de vreemde taal in het Nederlandsch, mondeling en schriftelijk.

c. Het vertalen van een gemakkelijk prozastuk uit het Nederlandsch in de vreemde taal, waartoe voor de mondelinge vertaling eenvoudiger stof gekozen wordt dan voor de schriftelijke.

d. Eenige vaardigheid in het spreken der taal.

e. Voldoende bekendheid met het klankstelsel der taal, zoowel theoretisch als practisch, wat blijkt uit een goede uitspraak.

Het gebruik van een woordenboek bij het examen is verboden.

Nº 3*a*. PROGRAMMA

van het *examen in de Spaansche, Engelsche, Fransche of Hoogduitsche taal,* bedoeld in het 2de lid van artikel 27 en in het 2de lid van artikel 42 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

a. Kennis der taalregels, zoowel van de syntaxis als van de vormleer.

b. Bekendheid met de voornaamste voortbrengselen van de letterkunde.

c. Het maken van een opstel.

d. Vaardigheid om zich met een goede uitspraak in de taal uit te drukken.

e. Voldoende begrippen van opvoeding en onderwijs.

Nº 4. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in de beginselen der *Wiskunde*, bedoeld in artikel 33 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

a. Kennis van de vlakke meetkunde, de vlakke driehoeksmeting en de stereometrie.

b. Kennis van de lagere algebra tot en met de vierkantsvergelijkingen, alsmede van de rekenkunstige en meetkunstige reeksen en de logarithmen.

c. Vaardigheid in de oplossing van eenvoudige stel- en meetkundige vraagstukken.

Nº 5. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid voor school- en huisonderwijs in de beginselen van het *Boekhouden*, bedoeld in artikel 33 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

a. Begrip van boekhouding; beteekenis van de rekeningen. Ontstaan der posten op een rekening. Openen en afsluiten, heropenen der rekeningen. Enkele en dubbele methode, gesplitst en ongesplitst memoriaal, tabellarische inrichting der boeken. Kennis van de meest voorkomende boeken (Kasboek, in- en verkoopboek, inventaris- en balansboeken, retour- in- en verkoopboeken, brievencopieboek, copiefactuurboek, brieven- en factuurordeners, klapper, wisselboeken, onkostenboek, orderboek). Verband der boeken. Opmaken van een eenvoudige balans met winst- en verliesrekening.

b. Bekendheid met handelsusanties ten opzichte van:

1. Koop en verkoop van goederen. Kortingen op hoeveelheid en waarde. Prijsnoteering in verband met hoeveelheid en tijd van betaling. Tusschenpersonen. Factuur.

2. Wijze van afrekening, kwitantie, wissel, rekening-courant met renteberekening naar staffel-, progressieve- en retrograde methode.

3. Geldswaardige papieren. Effecten. Schuldbekentenissen, aandeelen, obligaties, wissels met disconto-berekening. Assignatie, cheque, promesse, bankpapier.

4. Assurantiewezen. Begrip assurantie, assuradeur, polis, premie, schadevergoeding, herverzekering.

5. Gemeenschaphandel. Handel voor gemeene rekening; firma; commanditaire vennootschap; naamlooze vennootschap; winst- en verliesverdeeling.

c. Bekendheid met het credietwezen, wat betreft voorziening van bedrijfskapitaal door:

1. blanco crediet,
2. borgstelling,
3. crediet op kwitanties en wissels door cessie,
4. crediet op effecten (prolongatie, beleening),
5. crediet op goederen (beleening op ceel, veem, entrepôt),
6. crediet op vaste goederen en schepen (hypothecaire leening),
7. crediet hypotheek,
8. uitgifte van aandeelen (gewone, preferente, cumulatiefpreferente),
9. uitgifte van obligatie-leening met of zonder amortisatieplan.

d. Vaardigheid in het oplossen van eenvoudige vraagstukken betreffende goederenhandel (edele metalen inbegrepen), wissel- en effectenhandel en interest-berekening.

e. Kennis van de meest voorkomende buitenlandsche munten, maten en gewichten.

N° 6. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte voor *huis- en schoolonderwijs in het handteekenen,* bedoeld in artikel 33 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

Het behoorlijk vervaardigen van een geschaduwde teekening van eenvoudige voorwerpen en van een niet te samengesteld relief-ornament naar de natuur.

Kennis van de beginselen der perspectief.

Kennis van de eischen van klassikaal teekenonderwijs in het algemeen en van een goede methode in het bijzonder.

N° 7. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid voor *huis- en schoolonderwijs in de gymnastiek,* bedoeld in artikel 33 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten *voor mannelijke candidaten* zijn:

1. Kennis in hoofdzaak van den bouw en de verrichtingen van het menschelijk lichaam, waarbij eenigszins uitvoeriger:

a. de dienst van het bloed en de werking van het hart en van de groote bloedvaten;

b. de ademhaling met betrekking tot de onderlinge gaswisseling tusschen weefsels, bloed en lucht;

c. de invloed der lichaamsoefeningen op bloedsomloop en ademhaling.

2. Kennis van het geraamte van den mensch, met uitzondering van die beenderen van hoofd, hand en voet, die voor de kennis der spieren niet van belang zijn; van de verbindingen der deelen van het geraamte; van de voorname spieren voor de bewegingen van den romp en de ledematen, voor de verschillende standen en voor de belangrijkste oefeningen.

3. Kennis van de leerstof der gymnastiek op scholen voor lager onderwijs, van haar indeeling, geschiktheid en het methodisch gebruik ervan.

4. Bedrevenheid in het uitvoeren van de onder 3 genoemde leerstof.

5. Voldoende bedrevenheid in het onderwijzen van de leerstof voor gymnastiek op scholen voor lager onderwijs.

6. Bekendheid met de voorzorgen bij het geven van gymnastiekonderwijs in acht te nemen.

Voor *vrouwelijke candidaten* geldt eveneens dit programma, met dien verstande, dat de leerstof voor haar omvat, die voor mannelijke leerlingen tot het 9de en voor vrouwelijke tot het 18de levensjaar.

Nº 8. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in *Nuttige handwerken voor meisjes*, bedoeld in artikel 33 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

1. Bedrevenheid in:

het knippen:

a. knippen van eenvoudig huishoudgoed en van eenvoudig lijfgoed; ook naar genomen maten, het napassen daarvan;

b. het naknippen van kleedingsstukken.

het naaien:

a. naaien met de hand van eenvoudig huishoudgoed, kindergoed en lijfgoed;

b. naaien met de machine;

c. verstellen van gesleten onder- en bovenkleeding (katoen en linnen);

d. maken van duidelijke eenvoudige letters en cijfers met kruis- en stiksteek.

het stoppen:

het stoppen van linnen- en keeperweefsels met toepassing in gesleten huishoudgoed en onderkleeding.

het mazen:

a. herstellen van breiwerk door mazen (rechte en averechtsche steken, overhalingen, minderingen en meerderingen, opzet- en afkantsteken), waarbij eenige theoretische en praktische kennis van breiwerk vereischt wordt;

b. herstellen van netstof.

2. Kennis van de grondstoffen en de eigenschappen ervan.

3. Geschiktheid om de verkregen kennis mede te deelen, en een praktische les te leiden, zoonoodig met gebruikmaking van teekeningen op het bord. (Dit onderdeel naar verkiezing

in het Nederlandsch of het Engelsch voor candidaten der Bovenwindsche eilanden).

N°. 9. PROGRAMMA

van het examen ter verkrijging van een akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in *Fraaie handwerken voor meisjes*, bedoeld in artikel 33 der Onderwijsverordening 1907.

De vereischten zijn:

1. Juiste denkbeelden omtrent het geven van grondig- ook klassikaal onderwijs in fraaie handwerken voor meisjes.

2. Geschiktheid om de verkregen kennis mede te deelen, en een praktische les te leiden, zoonoodig met gebruikmaking van teekeningen op het bord.

3. Bedrevenheid in borduren, haken, tapisserie, knoopen, doorstoppen, guipure, frivolité en Spaansch werk.

4. Het aangeven van de wijze, waarop de verschillende handwerken worden begonnen en voltooid.

(De onder 1 en 2 genoemde onderdeelen naar verkiezing in het Nederlandsch of het Engelsch voor candidaten van de Bovenwindsche eilanden).

Behoort bij het besluit van den 10n. December 1921 (P. B. 1921 N°. 79).

A°. 1921. N°. 79.

PUBLICATIE-BLAD.

Verbetering.

Op den eersten regel van bladzijde 3, in artikel 3, achter het woord „wiskunde" te lezen: „het boekhouden,".

De Gouvernements-Secretaris,

BOOMGAART.